

PROGRAM WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY

Szkoły Muzycznej I st.
im. Oskara Kolberga w Lubaniu

Uchwalony 9 września 2026 przez Radę Rodziców
przy Szkole Muzycznej I st. im. Oskara Kolberga w Lubaniu
Pozytywnie zaopiniowany 9 września 2026 przez Radę Pedagogiczną
Szkoły Muzycznej I st. im. Oskara Kolberga w Lubaniu

opracowanie:
lic. Aldona Czerkas
dr Sebastian Sochanowski

Rok Szkolny 2026/2027

PREAMBUŁA:

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły Muzycznej I stopnia im. Oskara Kolberga w Lubaniu został opracowany z uwzględnieniem specyfiki szkoły artystycznej oraz rozpoznanych potrzeb rozwojowych uczniów. Podstawą jego opracowania są w szczególności wyniki przeprowadzonej diagnozy, obejmującej obserwację funkcjonowania uczniów, analizę dokumentacji szkolnej, rozmowy i konsultacje z uczniami, rodzicami i nauczycielami oraz wyniki badań ankietowych. W diagnozie uwzględniono zarówno czynniki chroniące i zasoby społeczności szkolnej, jak i potencjalne czynniki ryzyka, w szczególności związane z radzeniem sobie ze stresem i treścią, korzystaniem z internetu i urządzeń cyfrowych, ryzykiem uzależnień oraz potrzebą dbania o zdrowie i dobrostan psychofizyczny uczniów.

Wychowanie jest procesem wspierania dziecka i młodego człowieka w jego wszechstronnym rozwoju. Obejmuje kształtowanie systemu wartości, rozwijanie wrażliwości, odpowiedzialności i samodzielności, a także odkrywanie i rozwijanie własnych zainteresowań, talentów, mocnych stron i możliwości. Ważnym elementem tego procesu jest również uczenie konstruktywnego radzenia sobie z trudnościami, niepowodzeniami, stresem i emocjami oraz budowanie poczucia własnej wartości i sprawczości. Celem wychowania jest przygotowanie ucznia do odpowiedzialnego, samodzielnego i wartościowego uczestnictwa w życiu społecznym, kulturalnym i rodzinnym.

Specyfika Szkoły Muzycznej I stopnia sprawia, że proces wychowania jest w naturalny sposób związany z edukacją artystyczną. Kontakt z muzyką rozwija wrażliwość emocjonalną i estetyczną, pobudza wyobraźnię oraz kształtuje zdolność świadomego odbioru i wyrażania emocji. Szczególne znaczenie ma aktywny udział ucznia w procesie tworzenia i wykonywania muzyki poprzez naukę gry na instrumencie, śpiew oraz wspólne muzykowanie zespołowe. Edukacja muzyczna stwarza tym samym wyjątkowe możliwości kształtowania osobowości, rozwijania kreatywności i budowania relacji z innymi. Systematyczna praca nad umiejętnościami muzycznymi uczy cierpliwości, wytrwałości, samodyscypliny, odpowiedzialności i umiejętności pokonywania trudności. Występy publiczne, przesłuchania, egzaminy i konkursy stwarzają natomiast okazję do rozwijania odwagi, odporności psychicznej oraz umiejętności radzenia sobie ze stresem i treścią. Wspólne muzykowanie kształtuje umiejętność współpracy, wzajemnego słuchania, odpowiedzialności za wspólnie realizowane zadania oraz szacunku dla pracy i osiągnięć innych osób.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny zakłada zatem harmonijne łączenie rozwoju artystycznego z rozwojem emocjonalnym, społecznym, fizycznym i moralnym ucznia. Działania podejmowane przez szkołę mają służyć tworzeniu bezpiecznego i przyjaznego środowiska, w którym każdy uczeń może rozwijać swoje uzdolnienia i zainteresowania, doświadczać sukcesów, uczyć się na błędach oraz otrzymywać wsparcie w sytuacjach trudnych.

Istotnym elementem programu jest również profilaktyka, ukierunkowana na wzmacnianie czynników chroniących i ograniczanie czynników ryzyka. Obejmuje ona w szczególności troskę o dobrostan psychiczny uczniów, przeciwdziałanie przemocy i cyberprzemocy, kształtowanie bezpiecznych i odpowiedzialnych zachowań w sieci, zapobieganie uzależnieniom, promowanie zdrowego stylu życia oraz zapobieganie przeciążeniom psychicznym i fizycznym związanym z nauką i ćwiczeniem na instrumencie.

Wychowanie i profilaktyka są zadaniem całej społeczności szkolnej. Ich skuteczność zależy od współpracy uczniów, nauczycieli, rodziców i pracowników szkoły oraz od tworzenia relacji opartych na szacunku, zaufaniu, odpowiedzialności i wzajemnej trosce. W tym ujęciu muzyka staje się nie tylko przedmiotem kształcenia artystycznego, lecz także ważnym środkiem wspierającym rozwój młodego człowieka – jego wrażliwości, indywidualności, odpowiedzialności i zdolności do świadomego uczestnictwa w kulturze i życiu społecznym.

I. PROGRAM WYCHOWAWCZY:

Szkoła artystyczna: Szkoła Muzyczna I st. im. Oskara Kolberga w Lubaniu

Etap edukacyjny: wszystkie klasy szkoły I st. im. Oskara Kolberga w Lubaniu

WSTĘP:

W Szkole Muzycznej I st. im. Oskara Kolberga w Lubaniu stwarza się warunki sprzyjające rozwojowi dzieci wrażliwych na muzykę oraz daje się podstawy wykształcenia muzycznego, wdrażając do samodzielności i pomagając w podejmowaniu decyzji dotyczącej kierunku dalszej edukacji na poziomie Szkoły Muzycznej II st.. Zapewnia się pomoc nie tylko we wszechstronnym rozwoju uczniów w wymiarze intelektualnym, psychicznym i społecznym, ale kształci i wychowuje w duchu wartości, umiłowania ojczyzny, poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego i otwarcia na wartości kultury innych narodów. Nauczyciele wprowadzają w świat wiedzy i muzyki, przygotowując do aktywnego udziału w życiu artystycznym, kulturalnym i społecznym.

Głównym celem wychowawczym Szkoły Muzycznej I st. im. Oskara Kolberga w Lubaniu jest wszechstronny rozwój osobowy ucznia w wymiarze intelektualnym, psychicznym, społecznym, estetycznym, duchowym i zdrowotnym. Nasza szkoła, obok programów dydaktycznych, pragnie równolegle realizować program wychowawczy obejmujący wszystkich uczniów.

1. SPECYFIKA SZKOŁY MUZYCZNEJ I STOPNIA:

Szkoła Muzyczna I stopnia jest placówką, której działalność dydaktyczna, wychowawcza i opiekuńcza łączy realizację zadań edukacyjnych z kształceniem artystycznym. Jej szczególną cechą jest równoczesne wspieranie ogólnego rozwoju ucznia oraz rozwijanie jego uzdolnień muzycznych, wrażliwości artystycznej i indywidualnych predyspozycji.

Edukacja muzyczna na poziomie szkoły I stopnia obejmuje dzieci i młodzież znajdujących się na różnych etapach rozwoju emocjonalnego, społecznego i intelektualnego. Uczniowie różnią się między sobą wiekiem, dojrzałością, możliwościami psychofizycznymi, tempem rozwoju oraz poziomem uzdolnień i zainteresowań. Z tego względu działania wychowawcze i profilaktyczne wymagają indywidualnego podejścia, uwzględniającego

potrzeby i możliwości każdego ucznia. Specyfika szkoły muzycznej wynika przede wszystkim z indywidualnego charakteru kształcenia mistrz-uczeń. Istotną rolę odgrywa bezpośrednia relacja nauczyciela z uczniem, szczególnie podczas indywidualnych zajęć instrumentalnych lub wokalnych-chóralnych. Nauczyciel nie tylko przekazuje wiedzę i umiejętności, ale również wspiera ucznia w rozwijaniu samodyscypliny, systematyczności, odpowiedzialności, samodzielności oraz wiary we własne możliwości. Relacja ta powinna opierać się na wzajemnym szacunku, zaufaniu, życzliwości i poczuciu bezpieczeństwa. Ważnym elementem edukacji muzycznej jest systematyczna, samodzielna praca ucznia w domu. Regularne ćwiczenie na instrumencie wymaga umiejętności organizowania własnego czasu, wytrwałości, cierpliwości i umiejętności radzenia sobie z trudnościami. Proces osiągania postępów muzycznych jest często długotrwały, a efekty pracy nie zawsze są natychmiast widoczne. Szkoła powinna zatem wspierać uczniów w budowaniu wewnętrznej motywacji, rozwijaniu poczucia sprawczości oraz dostrzeganiu własnych postępów, a nie wyłącznie końcowych rezultatów.

Charakterystycznym elementem funkcjonowania ucznia szkoły muzycznej są przesłuchania, egzaminy, konkursy, koncerty, audycje i inne formy prezentacji osiągnięć artystycznych. Występy publiczne mogą być dla ucznia źródłem satysfakcji i poczucia sukcesu, ale mogą również wiązać się ze stresem, treścią, lękiem przed oceną innych, porównywaniem się z rówieśnikami oraz obawą przed popełnieniem błędu. Dlatego istotnym zadaniem szkoły jest kształtowanie umiejętności radzenia sobie z emocjami i napięciem, rozwijanie odporności psychicznej oraz budowanie przekonania, że błąd i niepowodzenie są naturalną częścią procesu uczenia się. Specyfika kształcenia artystycznego wiąże się również z możliwością częstego porównywania własnych osiągnięć z osiągnięciami innych uczniów. W środowisku, w którym uczniowie rozwijają swoje umiejętności artystyczne w różnym tempie, szczególnego znaczenia nabiera kształtowanie realistycznej samooceny, poczucia własnej wartości oraz szacunku dla indywidualnych możliwości i drogi rozwoju każdego ucznia. Szkoła powinna przeciwdziałać nadmiernej rywalizacji oraz wspierać postawy współpracy, wzajemnej życzliwości i doceniania sukcesów innych osób.

Istotnym elementem edukacji muzycznej jest rozwijanie wrażliwości estetycznej i emocjonalnej, zainteresowania kulturą oraz kontaktu z dziedzictwem muzycznym. Uczniowie poznają różnorodne style, epoki i gatunki muzyczne, a także uczą się świadomego odbioru i interpretacji dzieł artystycznych. Edukacja muzyczna może w ten sposób przyczyniać się do

kształtowania systemu wartości, kultury osobistej, otwartości na różnorodność oraz szacunku dla dorobku kulturowego. Szkoła muzyczna jest również miejscem budowania relacji społecznych. Wspólne muzykowanie, zespoły instrumentalne i wokalne, chóry, orkiestry, koncerty oraz wydarzenia szkolne sprzyjają rozwijaniu umiejętności współpracy, komunikacji, odpowiedzialności za wspólne zadanie i respektowania zasad obowiązujących w grupie. Wspólne działania artystyczne uczą uważności na drugiego człowieka, wzajemnego słuchania, kompromisu oraz odpowiedzialności za efekt pracy całego zespołu.

W procesie wychowania szczególnego znaczenia nabiera również współpraca szkoły z rodzicami. Rodzice wspierają dziecko w organizowaniu warunków do nauki i ćwiczenia, pomagają w rozwijaniu systematyczności i motywacji oraz towarzyszą mu w sytuacjach związanych z występami, egzaminami i konkursami. Współpraca nauczycieli i rodziców powinna opierać się na wzajemnym szacunku, wymianie informacji oraz wspólnym poszukiwaniu rozwiązań odpowiadających potrzebom dziecka.

Wychowanie i profilaktyka w szkole muzycznej powinny uwzględniać również troskę o zdrowie i dobrostan psychofizyczny uczniów. Długotrwałe ćwiczenie na instrumencie, niewłaściwa postawa ciała, przeciążenie, brak odpoczynku lub nieprawidłowa organizacja pracy mogą negatywnie wpływać na samopoczucie i zdrowie ucznia. Dlatego ważne jest kształtowanie świadomości dotyczącej higieny pracy, prawidłowej postawy, ergonomii, odpoczynku, aktywności fizycznej oraz właściwego gospodarowania czasem. Szkoła Muzyczna I stopnia powinna być miejscem, w którym uczeń może rozwijać swoje uzdolnienia i zainteresowania w atmosferze bezpieczeństwa, akceptacji i szacunku. Jej zadaniem jest nie tylko przygotowanie ucznia do dalszego kształcenia muzycznego, lecz także wspieranie jego wszechstronnego rozwoju, kształtowanie dojrzałości emocjonalnej i społecznej oraz przygotowanie do świadomego i odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły Muzycznej I st. im. Oskara Kolberga w Lubaniu uwzględnia zatem szczególne potrzeby uczniów związane z edukacją artystyczną, w tym rozwijanie motywacji i samodyscypliny, radzenie sobie ze stresem i treścią, budowanie poczucia własnej wartości, kształtowanie odporności psychicznej, przeciwdziałanie nadmiernej presji i rywalizacji, rozwijanie umiejętności współpracy, a także dbanie o zdrowie, bezpieczeństwo i dobrostan psychofizyczny młodych muzyków.

1. 1. Cele wychowawcze:

- Kształtowanie osobowości artystycznej uczniów, poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata.
Rozwijanie w uczniach ciągłego dążenia i poszukiwania prawdy, dobra i piękna w świecie
- Uczenie szacunku dla dobra wspólnego jako podstawy życia społecznego, przygotowania do życia w rodzinie i społeczności lokalnej; kształtowanie postawy patriotycznej.
- Ochrona dzieci i młodzieży w sieci - rozwijanie świadomości uczniów w zakresie zagrożeń świata mediów
- Wsparcie w dokonywaniu właściwych wyborów moralnych i hierarchizacji wartości.
- Przygotowanie ucznia do wykonywania zadań w życiu zawodowym i publicznym, kształtowanie odpowiedzialności za słowo.
- Kształtowanie pozytywnych cech wśród naszych wychowanków, tak by każdego z nich, a zwłaszcza absolwentów charakteryzowała: Kultura osobista - zachowanie się z godnością i szacunkiem do drugiego człowieka- wyrażone przez postawę, słowa, strój i dbałość o estetykę pomieszczeń
- Pozytywne nastawienie wobec innych - życzliwość, odpowiedzialność za drugiego człowieka (koleżankę, kolegę, nauczyciela), wrażliwość na krzywdę innych ludzi - biednych, samotnych, cierpiących z różnych powodów, dążenie do budowania więzi między pokoleniami (uczeń-nauczyciel, dzieci-rodzice),
- Tolerancja i szacunek wobec ludzi o innych poglądach, innych gustach i preferencjach, wobec różnych narodów, wobec wyznawców różnych religii, dbanie o rozwój sfery życia duchowego i emocjonalnego,
- Miłość i szacunek do Ojczyzny oraz rodzinnego miasta, regionu - poznawanie jej historii, kultury i tradycji, troska o utrzymanie i pomnażanie tego dziedzictwa, współtworzenie życia kulturalnego,
- Szacunek dla pracy, nauki oraz uczciwość, rzetelność, aktywność społeczna i bezinteresowność,
- Szacunek dla przyrody, odkrywanie jej piękna i tajemnic oraz umiejętność zdrowego odpoczynku, pokonywania własnego stresu i prowadzenie zdrowego stylu życia,
- Zdolność do samodzielnego myślenia, szacunek dla prawdy, postępowanie zgodne z własnym sumieniem,
- Odporność na negatywne wpływy różnych patologicznych zjawisk społecznych

(uzależnienia od środków psychotropowych, narkotyków, dopalaczy, alkoholu i nikotyny).

1. 2. Cele wychowawcze realizujemy poprzez:

- Promowanie i konsekwentne stosowanie ogólnie przyjętych systemów wartości moralnych i społecznych, a także zasad związanych z bezpieczeństwem (COVID - 19)
- Systematyczne budowanie relacji mistrz-uczeń, opartych na wzajemnym szacunku, zaufaniu oraz autorytecie nauczyciela.
- Organizowanie koncertów i konkursów muzycznych. Kształcenie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, w tym wywołujących stres, powodujących treść itp.
- Promowanie artystycznych osiągnięć i umiejętności naszych uczniów w środowisku - docenianie i motywowanie pracy wychowanków. Pomoc w odkrywaniu i rozwijaniu własnych predyspozycji, możliwości oraz talentów.
- Rozwijanie różnych form samorządności uczniów.
- Tworzenie pozytywnej atmosfery sprzyjającej procesowi dydaktycznemu i wychowawczemu, stymulującej wszechstronny rozwój ucznia. Stwarzanie warunków motywujących do nauki, stosowanie aktywnych metod pracy na lekcjach.
- Przygotowanie do samodzielnej i systematycznej pracy, kształtowanie umiejętności samooceny.
- Promowanie zdrowego stylu życia, opartego na równoważeniu pracy i odpoczynku; uświadamianie zagrożeń współczesnego świata.
- Pomoc w przezwyciężaniu problemów różnej natury wynikającej m.in. z łączenia edukacji ogólnej z muzyczną.
- Indywidualną pracę z uczniami zdolnymi oraz opiekę nad uczniami słabszymi.
- Dostosowanie treści, metod i organizacji nauczania do możliwości psychofizycznych i emocjonalnych ucznia

1.3. Nauczyciel szkoły, jako wychowawca posiadający autorytet powinien w szczególności:

- Zmierzać do tego, by szkoła wszechstronnie wspierała rozwój osobowy ucznia (w wymiarze intelektualnym, psychicznym, społecznym, moralnym, estetycznym i duchowym).

- Wyrabiać w uczniach samodzielność, otwartość na innych, odpowiedzialność za siebie i za społeczność, których są uczestnikami.
- Przygotować uczniów do rozróżniania dobra i zła, kształtować wrażliwość na piękno, kulturę i sztukę.
- Kształtować w uczniach umiejętność słuchania innych i rozumienia ich poglądów.
- Kształtować w uczniach umiejętności zgodnego współdziałania ze sobą, współtworzenia w szkole wspólnoty nauczycieli i uczniów.
- Udzielać uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych w oparciu o rozpoznanie potrzeb uczniów.
- Współuczestniczyć w tworzeniu i realizacji planu wychowawczego szkoły.
- Dążyć do wszechstronnego poznania wszystkich uczniów, otoczyć indywidualną opieką każdego wychowanka, poznać i ustalić z rodzicami jego potrzeby wychowawcze.
- Ścisłe współpracować z rodzicami i innymi nauczycielami w sprawach wychowawczych dotyczących uczniów.
- Udzielać rodzicom porad wychowawczych, wspierać ich w wychowaniu.
- Organizować spotkania dla rodziców - dzielić się z nimi z uwagami dotyczącymi zachowania wychowanków, wspólnie ustalać oddziaływania wychowawcze.
- Pomagać w rozwiązywaniu problemów osobistych.
- Podejmować działania na rzecz integracji klasy, a także podejmować działania umożliwiające rozwiązywanie konfliktów w zespole klasowym.
- Pomagać i inspirować uczniów do samodzielnych działań na rzecz klasy i szkoły (tworzenie samorządu szkolnego, prace na rzecz środowiska lokalnego).
- Otaczać troską uczniów uzdolnionych, udzielać pomocy w rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień, zwłaszcza muzycznych; każdego traktować indywidualnie i z najwyższą uwagą.

Wszystkie działania wychowawcze i opiekuńcze poddawane są systematycznej obserwacji i ocenie. Dokonują tego nauczyciele po zapoznaniu się z wnioskami i sugestiami uczniów i rodziców. Konieczne staje się podejmowanie działań profilaktycznych, gdzie profilaktykę należy rozumieć jako interwencję wzmacniającą, korygującą i uzupełniającą wychowanie. Dużą część zadań wychowawczych można wykonać realizując zadania profilaktyczne promujące zdrowy styl życia, zapobiegające niedostosowaniom i dysfunkcjom w środowisku uczniowskim. W związku ze zwiększającą

się ilością zjawisk zagrażających bezpieczeństwu i zdrowiu młodzieży wskazane są kompleksowe działania profilaktyczne na terenie szkoły.

2. DIAGNOZA POTRZEB I PROBLEMÓW WYSTĘPUJĄCYCH W SPOŁECZNOŚCI SZKOLNEJ

Diagnoza potrzeb i problemów występujących w społeczności Szkoły Muzycznej I stopnia stanowi podstawę planowania i realizacji działań wychowawczych i profilaktycznych. Jej celem jest rozpoznanie potrzeb rozwojowych uczniów, ich zasobów i mocnych stron, a także czynników chroniących oraz potencjalnych czynników ryzyka mogących wpływać na funkcjonowanie uczniów w środowisku szkolnym i pozaszkolnym. Diagnozę prowadzi się z uwzględnieniem specyfiki szkoły muzycznej, w szczególności indywidualnego charakteru kształcenia instrumentalnego, systematycznej pracy własnej ucznia, udziału w przesłuchaniach, egzaminach, koncertach i konkursach oraz funkcjonowania uczniów w zespołach muzycznych.

W rozpoznawaniu potrzeb i problemów społeczności szkolnej wykorzystuje się w szczególności:

- obserwację uczniów podczas zajęć indywidualnych i grupowych oraz wydarzeń szkolnych;
- rozmowy z uczniami, nauczycielami i rodzicami;
- analizę bieżących sytuacji wychowawczych i opiekuńczych;
- analizę frekwencji, postępów w nauce i wyników klasyfikacji;
- analizę informacji dotyczących funkcjonowania uczniów podczas egzaminów, przesłuchań, koncertów i konkursów;
- analizę uwag i spostrzeżeń nauczycieli dotyczących funkcjonowania uczniów;
- rozpoznawanie potrzeb uczniów wymagających dodatkowego wsparcia psychologiczno-pedagogicznego;
- analizę wyników ankiet, badań i innych form diagnozy przeprowadzanych wśród uczniów, rodziców i nauczycieli;
- analizę wniosków z ewaluacji wcześniejszych działań wychowawczych i profilaktycznych;

- informacje wynikające ze współpracy szkoły z rodzicami oraz, w razie potrzeby, z poradnią psychologiczno-pedagogiczną i innymi podmiotami wspierającymi szkołę.

2.1. Zidentyfikowane potrzeby uczniów:

Na podstawie obserwacji funkcjonowania społeczności szkolnej oraz specyfiki kształcenia muzycznego wskazuje się w szczególności na potrzebę:

1. **Budowania poczucia własnej wartości i wiary we własne możliwości** – uczniowie potrzebują dostrzegania swoich postępów, mocnych stron i indywidualnych predyspozycji, niezależnie od poziomu osiągnięć artystycznych.
2. **Rozwijania motywacji wewnętrznej** – szczególnie w zakresie systematycznej pracy i ćwiczenia na instrumencie, podejmowania wysiłku oraz pokonywania trudności pojawiających się w procesie nauki.
3. **Kształtowania umiejętności radzenia sobie ze stresem i tremą** – uczniowie potrzebują poznawać sposoby regulowania napięcia emocjonalnego przed występami, egzaminami, przesłuchaniami i konkursami.
4. **Rozwijania odporności psychicznej** – ważne jest przygotowanie uczniów do radzenia sobie z niepowodzeniami, błędami, krytyką, oceną oraz sytuacjami, w których osiągnięty rezultat nie odpowiada oczekiwaniom.
5. **Rozwijania kompetencji emocjonalnych i społecznych** – uczniowie potrzebują wsparcia w rozpoznawaniu i wyrażaniu emocji, rozwiązywaniu konfliktów, komunikowaniu swoich potrzeb oraz budowaniu prawidłowych relacji z rówieśnikami i nauczycielami.
6. **Kształtowania umiejętności współpracy** – szczególnie podczas zajęć zespołowych, koncertów, projektów artystycznych i innych wspólnych przedsięwzięć.
7. **Rozwijania samodzielności i odpowiedzialności** – uczniowie potrzebują stopniowego przejmowania odpowiedzialności za własną naukę, przygotowanie do zajęć, organizację ćwiczenia oraz realizację powierzonych zadań.
8. **Kształtowania umiejętności organizacji czasu** – istotne jest wspieranie uczniów w harmonijnym łączeniu nauki w szkole ogólnokształcącej, zajęć w szkole muzycznej, ćwiczenia na instrumencie, odpoczynku, aktywności fizycznej i życia rodzinnego.
9. **Dbania o zdrowie i dobrostan psychofizyczny** – uczniowie powinni posiadać wiedzę dotyczącą higieny pracy, prawidłowej postawy podczas gry, ergonomii, odpoczynku, aktywności fizycznej oraz zapobiegania przeciążeniom.

10. **Rozwijania kultury osobistej i wrażliwości na wartości** – szkoła powinna wspierać kształtowanie szacunku, odpowiedzialności, empatii, uczciwości, tolerancji i odpowiedzialnego zachowania wobec innych osób.
11. **Bezpiecznego funkcjonowania w środowisku cyfrowym** – uczniowie potrzebują rozwijania umiejętności odpowiedzialnego korzystania z internetu i urządzeń cyfrowych, ochrony prywatności oraz rozpoznawania zagrożeń związanych z cyberprzemocą i niewłaściwymi treściami.
12. **Rozwijania świadomego kontaktu z kulturą i sztuką** – uczniowie potrzebują możliwości poznawania różnorodnych form muzyki i innych dziedzin sztuki oraz rozwijania własnych zainteresowań i twórczej ekspresji.

2.2. Potencjalne problemy i czynniki ryzyka:

W specyfice funkcjonowania Szkoły Muzycznej mogą pojawiać się sytuacje wymagające szczególnej uwagi wychowawczej i profilaktycznej, w szczególności:

- stres i nadmierne napięcie związane z egzaminami, przesłuchaniami i występami publicznymi;
- silna trema oraz obawa przed popełnieniem błędu i oceną innych;
- nadmierna koncentracja na wynikach i osiągnięciach;
- porównywanie własnych umiejętności z osiągnięciami innych uczniów;
- obniżona samoocena w przypadku trudności lub niepowodzeń;
- spadek motywacji do systematycznego ćwiczenia;
- trudności w organizacji czasu i łączeniu obowiązków szkolnych;
- przemęczenie i przeciążenie wynikające z nadmiernej liczby obowiązków;
- trudności w relacjach rówieśniczych i rozwiązywaniu konfliktów;
- trudności w komunikacji uczeń–nauczyciel lub uczeń–rodzic;
- ryzyko nadmiernej presji ze strony otoczenia związanej z osiągnięciami artystycznymi;
- niewłaściwe nawyki związane z korzystaniem z urządzeń cyfrowych i internetu;
- zagrożenia związane z cyberprzemocą, wykluczeniem lub niewłaściwym wykorzystaniem mediów społecznościowych;
- niewłaściwa postawa podczas gry na instrumencie i brak dbałości o higienę pracy;
- ryzyko przeciążenia fizycznego wynikającego z nieprawidłowej organizacji ćwiczenia;

- trudności w godzeniu rozwoju artystycznego z potrzebą odpoczynku, aktywności fizycznej i kontaktów społecznych.

2.3. Czynniki chroniące i zasoby społeczności szkolnej:

W planowaniu działań wychowawczo-profilaktycznych należy uwzględniać również zasoby i czynniki chroniące, które wzmacniają prawidłowy rozwój uczniów. Do najważniejszych należą:

- zainteresowania i uzdolnienia muzyczne uczniów;
- możliwość rozwijania indywidualnych talentów i zainteresowań;
- indywidualna praca ucznia z nauczycielem;
- możliwość doświadczania sukcesu i satysfakcji wynikającej z własnych postępów;
- rozwijanie samodyscypliny, wytrwałości i odpowiedzialności;
- uczestnictwo w koncertach, zespołach, audycjach, konkursach i projektach artystycznych;
- rozwijanie umiejętności współpracy i odpowiedzialności za wspólny rezultat;
- pozytywne relacje pomiędzy uczniami i nauczycielami;
- wsparcie i zaangażowanie rodziców;
- poczucie przynależności do społeczności szkolnej;
- możliwość kontaktu z kulturą, sztuką i dziedzictwem muzycznym;
- rozwijanie kreatywności, wrażliwości emocjonalnej i estetycznej;
- obecność nauczycieli, którzy mogą pełnić funkcję znaczących dorosłych i wspierać uczniów w sytuacjach trudnych;
- współpraca szkoły z rodzicami oraz specjalistami i instytucjami wspierającymi rozwój dziecka.

Działania profilaktyczne powinny koncentrować się przede wszystkim na wzmacnianiu czynników chroniących oraz ograniczaniu czynników ryzyka. Należy szczególnie wspierać uczniów w zakresie radzenia sobie ze stresem i treścią, budowania adekwatnej samooceny, organizacji czasu, właściwego odpoczynku i higieny pracy, rozwijania kompetencji społecznych oraz bezpiecznego korzystania z technologii cyfrowych. Program Wychowawczo-Profilaktyczny powinien być realizowany w sposób systematyczny i dostosowany do wieku oraz indywidualnych potrzeb uczniów. Podejmowane działania

powinny łączyć edukację, wychowanie, profilaktykę i wsparcie, a ich celem powinien być wszechstronny rozwój ucznia jako młodego człowieka i młodego artysty.

3. OBSZARY DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZYCH:

Działania wychowawcze realizowane w Szkole Muzycznej I stopnia mają na celu wspieranie wszechstronnego rozwoju ucznia, jego dojrzałości emocjonalnej i społecznej oraz rozwijanie uzdolnień i zainteresowań muzycznych. Podejmowane działania uwzględniają wiek uczniów, ich indywidualne potrzeby i możliwości oraz specyfikę kształcenia artystycznego.

Rozwój osobisty i emocjonalny:

Celem działań w tym obszarze jest wspieranie ucznia w poznawaniu własnych możliwości, potrzeb, zainteresowań i emocji oraz budowanie pozytywnego obrazu siebie.

W szczególności szkoła:

- pomaga uczniom rozwijać poczucie własnej wartości i wiary we własne możliwości;
- wspiera uczniów w rozpoznawaniu, nazywaniu i wyrażaniu emocji w sposób akceptowany społecznie;
- uczy radzenia sobie z napięciem, stresem, frustracją i trudnymi sytuacjami;
- wzmacnia poczucie sprawczości i odpowiedzialności za własne decyzje;
- pomaga uczniom dostrzegać swoje mocne strony, zainteresowania i osiągnięcia;
- kształtuje postawę akceptacji siebie oraz szacunku dla indywidualności innych osób.

Kształtowanie wartości i postaw:

Celem jest kształtowanie systemu wartości oraz postaw sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu ucznia w społeczności szkolnej, rodzinnej i społecznej.

Szkoła:

- kształtuje szacunek do drugiego człowieka, jego godności, poglądów i indywidualności;
- rozwija uczciwość, odpowiedzialność, empatię, życzliwość i tolerancję;
- uczy przestrzegania zasad i norm obowiązujących w społeczności szkolnej;

- rozwija umiejętność ponoszenia konsekwencji własnych decyzji i zachowań;
- kształtuje postawę odpowiedzialności za słowa, czyny i relacje z innymi;
- promuje kulturę dialogu, wzajemnego szacunku i pokojowego rozwiązywania konfliktów.

Samodzielność, systematyczność i odpowiedzialność:

Specyfika nauki muzyki wymaga od ucznia regularnej pracy własnej, wytrwałości i odpowiedzialności za proces uczenia się. Działania wychowawcze mają wspierać ucznia w stopniowym przejmowaniu odpowiedzialności za własny rozwój.

Szkoła:

- kształtuje nawyk systematycznej pracy i ćwiczenia na instrumencie;
- rozwija umiejętność planowania i organizowania własnej pracy;
- uczy wyznaczania celów i podejmowania działań prowadzących do ich osiągnięcia;
- wzmacnia wytrwałość i cierpliwość w pokonywaniu trudności;
- uczy odpowiedzialności za przygotowanie do zajęć, egzaminów, przesłuchań i występów;
- pomaga uczniom dostrzegać związek pomiędzy systematyczną pracą a osiąganymi postępami;
- wspiera rozwijanie samodzielności adekwatnej do wieku i możliwości ucznia.

3.1. Rozwój artystyczny i muzyczny

Rozwój artystyczny stanowi jeden z podstawowych elementów funkcjonowania szkoły muzycznej. Działania wychowawcze w tym obszarze mają wspierać nie tylko rozwój umiejętności muzycznych, ale również kształtowanie wrażliwości, kreatywności i indywidualnej ekspresji.

Szkoła:

- rozwija zainteresowania i uzdolnienia muzyczne uczniów;
- kształtuje wrażliwość na piękno, kulturę i sztukę;
- rozwija kreatywność, wyobraźnię i twórcze myślenie;
- zachęca do aktywnego uczestnictwa w życiu artystycznym szkoły;

- przygotowuje uczniów do świadomego odbioru muzyki i innych dziedzin sztuki;
- umożliwia prezentowanie osiągnięć podczas koncertów, audycji, konkursów i innych wydarzeń artystycznych;
- kształtuje szacunek do dorobku kultury muzycznej oraz tradycji;
- wspiera rozwój indywidualnych zainteresowań i predyspozycji uczniów.

3.2. Radzenie sobie z trudnościami i niepowodzeniami

Proces kształcenia muzycznego wiąże się z koniecznością wielokrotnego podejmowania prób, popełniania błędów oraz przyjmowania informacji zwrotnej. Celem działań wychowawczych jest kształtowanie konstruktywnego podejścia do trudności i niepowodzeń.

Szkoła:

- uczy traktowania błędu jako naturalnego elementu procesu uczenia się;
- pomaga uczniom wyciągać wnioski z niepowodzeń i wykorzystywać je do dalszej pracy;
- rozwija odporność psychiczną i wytrwałość;
- wspiera uczniów w sytuacjach związanych z niepowodzeniami podczas egzaminów, przesłuchań, konkursów i występów;
- uczy przyjmowania konstruktywnej krytyki i informacji zwrotnej;
- przeciwdziała poczuciu nadmiernej presji związanej z osiągnięciami;
- wzmacnia przekonanie, że rozwój każdego ucznia przebiega w indywidualnym tempie.

Relacje społeczne i współpraca

Szkoła jest miejscem, w którym uczniowie uczą się funkcjonowania w grupie oraz budowania relacji opartych na szacunku i odpowiedzialności. Szczególną rolę odgrywa wspólne muzykowanie, wymagające wzajemnego słuchania, współpracy i odpowiedzialności za wspólny efekt.

Szkoła:

- rozwija umiejętność nawiązywania i podtrzymywania pozytywnych relacji;
- kształtuje umiejętność komunikowania własnych potrzeb i uczuć;
- uczy aktywnego słuchania i szacunku dla innych osób;
- rozwija umiejętność współpracy podczas zajęć zespołowych i wydarzeń artystycznych;
- kształtuje odpowiedzialność za zadania realizowane wspólnie;
- uczy rozwiązywania konfliktów w sposób konstruktywny;
- przeciwdziała wykluczeniu, ośmieszeniu, przemocy i zachowaniom naruszającym godność innych osób;
- promuje wzajemną pomoc i życzliwość w społeczności szkolnej.

3.3. Kultura osobista i uczestnictwo w kulturze

Edukacja muzyczna sprzyja rozwijaniu wrażliwości estetycznej i kultury osobistej. Szkoła kształtuje właściwe zachowania zarówno podczas codziennego funkcjonowania, jak i w czasie wydarzeń artystycznych.

Szkoła:

- kształtuje zasady właściwego zachowania podczas zajęć, koncertów, audycji i innych wydarzeń;
- rozwija szacunek dla wykonawców, odbiorców i pracowników szkoły;
- uczy właściwego korzystania z dóbr kultury;
- rozwija zainteresowanie muzyką, sztuką i dziedzictwem kulturowym;
- zachęca uczniów do aktywnego uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych;
- kształtuje umiejętność odpowiedniego zachowania w instytucjach kultury i przestrzeni publicznej;
- rozwija świadomość znaczenia kultury i sztuki w życiu człowieka.

3.4. Dbłość o zdrowie i dobrostan psychofizyczny

Kształcenie muzyczne wymaga regularnej i często wielogodzinnej pracy z instrumentem, dlatego ważne jest rozwijanie u uczniów świadomości własnych potrzeb psychofizycznych oraz zasad bezpiecznej organizacji pracy.

Szkoła:

- kształtuje prawidłowe nawyki związane z organizacją ćwiczenia;
- zwraca uwagę na prawidłową postawę ciała i ergonomię podczas gry;
- promuje aktywność fizyczną, odpoczynek i odpowiednią ilość snu;
- uczy rozpoznawania sygnałów zmęczenia i przeciążenia;
- wspiera uczniów w zachowaniu równowagi pomiędzy nauką, ćwiczeniem, odpoczynkiem i życiem społecznym;
- rozwija świadomość znaczenia zdrowia psychicznego i umiejętności dbania o własny dobrostan;
- promuje zdrowy styl życia i odpowiedzialność za własne zdrowie.

3.5. Bezpieczeństwo i odpowiedzialne korzystanie z technologii

Wychowanie do bezpiecznego funkcjonowania obejmuje zarówno przestrzeń szkolną i pozaszkolną, jak i środowisko cyfrowe, które stanowi istotną część codziennego życia dzieci i młodzieży.

Szkoła:

- przypomina zasady bezpiecznego zachowania na terenie szkoły i podczas wyjść oraz wydarzeń szkolnych;
- rozwija świadomość zagrożeń związanych z korzystaniem z internetu;
- kształtuje zasady ochrony prywatności i danych osobowych;
- przeciwdziała cyberprzemocy, hejtowi, wykluczeniu i niewłaściwym zachowaniom w sieci;
- uczy odpowiedzialnego korzystania z urządzeń cyfrowych i mediów społecznościowych;
- rozwija umiejętność krytycznego odbioru informacji i treści publikowanych w internecie;
- kształtuje odpowiedzialność za własną aktywność i komunikację w środowisku cyfrowym.

3.6. Współpraca z rodziną

Współpraca szkoły z rodzicami stanowi ważny element procesu wychowawczego. Wspólne działania szkoły i rodziny powinny służyć zapewnieniu uczniowi spójnego systemu wsparcia oraz odpowiednich warunków do rozwoju.

Szkoła:

- utrzymuje regularny kontakt z rodzicami i opiekunami uczniów;
- przekazuje informacje dotyczące funkcjonowania, postępów i potrzeb ucznia;
- wspiera rodziców w rozpoznawaniu trudności pojawiających się w procesie edukacji muzycznej;
- zachęca rodziców do wspierania dziecka w rozwijaniu samodzielności i systematyczności;
- wspólnie z rodzicami poszukuje rozwiązań w sytuacjach trudnych;
- angażuje rodziców w życie szkoły i wydarzenia artystyczne;
- dba o partnerską współpracę opartą na wzajemnym szacunku, zaufaniu i dobrej komunikacji.

Realizacja powyższych obszarów odbywa się poprzez codzienną pracę dydaktyczną i wychowawczą, zajęcia indywidualne i grupowe, działalność artystyczną, koncerty, audycje, projekty i wydarzenia szkolne, a także współpracę z rodzicami oraz – w zależności od potrzeb – ze specjalistami i instytucjami wspierającymi szkołę.

II. PROGRAM PROFILAKTYCZNY

Program Profilaktyczny uzupełnia program wychowawczy Szkoły Muzycznej I st. im. Oskara Kolberga w Lubaniu w oparciu o ustawę z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 910), ustawę z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2017 r., poz. 783, 1458, 2439) oraz rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 22 stycznia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.

Celem jego jest wspomaganie wszechstronnego i harmonijnego rozwoju ucznia, wzmacnianie czynników ochronnych i redukcja czynników ryzyka. Realizacja programu rozwijać ma pozytywne cechy osobowości dającą się wewnętrzną do przeciwstawiania się presji otoczenia i radzenia sobie z własnymi emocjami. Ważnym elementem programu jest niwelowanie zachowań agresywnych wśród dzieci. Formy i sposoby działań z zakresu profilaktyki dostosowane są do wieku uczniów. Program odpowiada na realne problemy i zagrożenia, które mogą pojawić się w szkole i środowisku.

2.1. Cele szczegółowe programu:

- Prewencja depresji i działań autodestrukcyjnych wśród uczniów szkół artystycznych
- Ochrona dzieci i młodzieży w sieci
- Profilaktyka ryzyka uzależnień od środków psychotropowych, narkotyków, dopalaczy, alkoholu i nikotyny oraz przeciwdziałanie przemocy
- Dbłość o zdrowie i bezpieczeństwo uczniów w szkole i w życiu pozaszkolnym, w tym a) prewencja, b) profilaktyka
- Propagowanie zdrowego stylu życia, wzbudzanie poczucia odpowiedzialności za własne zdrowie,
- Uwrażliwienie uczniów na zagrożenia podczas drogi do i ze szkoły oraz na sytuacje stwarzające zagrożenie,
- Uczulanie na dostrzeganie potrzeb innych dzieci i dorosłych,
- Rozwijanie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach.

2.2. Formy oddziaływań profilaktycznych:

- Przekazywanie oraz uświadamianie uczniom i rodzicom niezbędnych informacji na temat coraz szerszej skali zagrożeń, związanych z zażywaniem substancji psychotropowych i psychoaktywnych oraz ich destrukcyjnego wpływu na zdrowie i życie człowieka w tym na wszystkie jego sfery(fizyczną, psychiczną, duchową, społeczną, moralną)
- Uczenie zasad postępowania w sytuacjach zagrożenia, np. powódź, pożar, zakażenie COVID - 19 oraz zasad zachowania na szkolnym korytarzu, w szatni, klasie szkolnej, podczas imprez szkolnych i pozaszkolnych.
- Tworzenie bezpiecznej i przyjaznej atmosfery w szkole.
- Uświadamianie uczniom i rodzicom stale rosnącego problemu jakim jest złe korzystanie z internetu, umożliwiającego łatwy dostęp do wielu szkodliwych treści w tym m.in strony pornograficzne, gry, zdjęcia i filmy przesiąknięte przemocą, materiały promujące neonazistowskie, ksenofobiczne, rasistowskie i nielegalne treści, a także różnego rodzaju sekty.
- Uświadamianie uczniom i rodzicom problemu wejścia w tzw. „wirtualny świat”, którego następstwami są między innymi zanik relacji międzyludzkich w tym międzyrodzinnych, stopniowa utrata kontaktu z rzeczywistością, nawiązywanie znajomości z nieznajomymi przez internet, duże problemy w nauce i organizacją czasu
- Kształtowanie umiejętności radzenia sobie z sytuacjami o podłożu stresogennym (konkursy, przesłuchania, występy).
- Monitorowanie zachowań uczniów i przeciwdziałanie zachowaniom niewłaściwym poprzez natychmiastową i adekwatną do sytuacji reakcję.
- Wskazywanie właściwych wzorców zachowań kształtowanie u uczniów wysokiej kultury osobistej (kłanianie się pedagogom i osobom dorosłym, stosowny ubiór, przepuszczanie w drzwiach, właściwe zachowanie podczas koncertów w tym nieopuszczanie sali przed ich ukończeniem)
- Uświadamianie uczniom i rodzicom korzyści wynikających ze szczepień przeciwko COVID -19.

2.3. Ograniczenie zachowań agresywnych i przemocy w szkole:

- diagnozowanie poziomu bezpieczeństwa w szkole,
- uświadamianie uczniom, czym jest agresja i przemoc oraz jak sobie z nimi radzić,
- wdrażanie działań na rzecz ograniczania ewentualnej agresji i przemocy,
- kształtowanie umiejętności asertywnych,
- kształtowanie umiejętności zastępowania agresji oraz kontroli emocji,
- kształtowanie postaw troski o bezpieczeństwo własne i innych; uczenie zachowań prospołecznych,
- wskazywanie dróg szukania pomocy, w przypadku dostrzeżenia niepokojących zachowań
- pedagogizacja rodziców

2.4. Rozwijanie umiejętności współzycia społecznego:

- przedstawianie i omawianie zasad i reguł współzycia w klasie, szkole, grupie koleżeńskiej i w rodzinie - z uwzględnieniem zasad dotyczących profilaktyki COVID - 19 oraz społecznej odpowiedzialności
- uwrażliwianie uczniów na potrzeby innych, wzbudzanie empatii i poszanowania względem innych
- integrowanie społeczności klasowej i szkolnej,
- dbałość o prawidłowe relacje z rodzicami i włączanie ich w realizację zadań wychowawczych.

2.5. Działania na rzecz propagowania zdrowego trybu życia:

- popularyzacja aktywnych sposobów spędzania wolnego czasu,
- uświadamianie konieczności zachowania higieny i ergonomii pracy,
- kształtowanie nawyków dbania o zdrowie i higienę osobistą,
- kształtowanie nawyków prawidłowego odżywiania się,
- poszerzanie zainteresowań i wiedzy uczniów.

2.6. Profilaktyka uzależnień:

- rozpoznawanie sytuacji domowej wychowanków,
- profilaktyka uzależnień od używek,
- profilaktyka uzależnienia od komputera,
- kształtowanie umiejętności asertywnych.

2.7. Działania mające na celu wzmocnienie motywacji dzieci do własnego rozwoju:

- uświadamianie uczniom ich mocnych stron i możliwości,
- rozwijanie indywidualnych zainteresowań uczniów,
- wskazywanie pożądanych wzorców zachowań,
- zapobieganie nadmiernej absencji i spóźnień uczniów,
- pomoc uczniom w przezwyciężaniu własnych trudności i ograniczeń,
- rozwijanie umiejętności rozpoznawania i ujawniania swoich uczuć i emocji,

2.8. Zadania profilaktyczne nauczycieli:

- diagnozowanie i uwzględnianie występowania różnic w dojrzałości dzieci na każdym poziomie nauki, a w szczególności rozpoczynających edukację szkolną,
- pomoc uczniom w rozwiązywaniu trudności życiowych i rodzinnych, poprzez nawiązanie głębszej relacji z rodzicami,
- zwrócenie szczególnej uwagi na wielki problem jakim jest szerzenie się depresji wśród coraz większej liczby młodych ludzi będącej dowodem na jeszcze większy problem jakim jest nieradzenie sobie z życiem,
- podnoszenie poziomu kultury osobistej uczniów – właściwe zachowanie się w stosunku do rówieśników, osób dorosłych, w miejscach publicznych (koncerty, popisy klasowe, kino, teatr, itp.),
- współpraca z rodziną - inicjowanie spotkań indywidualnych mających na celu omawianie i rozwiązywanie problemów wychowawczych oraz zapobieganie ich ewentualnemu wystąpieniu,
- kształtowanie postaw poszanowania mienia wspólnego, dbałości o estetykę klasy, szkoły i otoczenia in. poprzez zwracanie uwagi na konieczność korzystania z

obuwia zamiennego (współpraca z obsługą szkoły),

- systematyczne informowanie rodziców o postępach w nauce i zachowaniu ich dzieci, pomoc w poznawaniu samego siebie i kształtowaniu pożądanego systemu wartości,
- obserwacja zachowania uczniów w miejscach publicznych i zwracanie uwagi na przejawy zachowań niewłaściwych, na przykład agresji czy niszczenia mienia,
- wdrażanie do świadomego unikania zagrożeń oraz kształtowanie umiejętności odmawiania i negocjacji,
- dawanie przykładów sumienności, umiejętności rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie w trudnych sytuacjach.

3. OBSZARY DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH:

Działania profilaktyczne realizowane w Szkole Muzycznej I st. im. Oskara Kolberga w Lubaniu mają na celu wspieranie prawidłowego rozwoju uczniów, wzmacnianie czynników chroniących oraz ograniczanie czynników ryzyka mogących negatywnie wpływać na ich zdrowie, bezpieczeństwo i funkcjonowanie społeczne. Działania te uwzględniają wiek uczniów, ich indywidualne potrzeby oraz specyfikę kształcenia muzycznego.

3.1. Dobrostan psychiczny

Celem działań jest wspieranie zdrowia psychicznego uczniów, budowanie poczucia bezpieczeństwa oraz rozwijanie umiejętności radzenia sobie z emocjami i sytuacjami trudnymi.

Szkoła:

- tworzy atmosferę akceptacji, szacunku i bezpieczeństwa;
- wspiera uczniów w rozpoznawaniu i wyrażaniu emocji;
- wzmacnia poczucie własnej wartości i sprawczości;
- zwraca uwagę na sygnały przeciążenia emocjonalnego, obniżonego nastroju i trudności w funkcjonowaniu;
- zachęca uczniów do szukania pomocy i rozmawiania o swoich problemach;
- rozwija umiejętności radzenia sobie z napięciem, frustracją i niepowodzeniami;
- podejmuje działania ograniczające nadmierną presję związaną z osiągnięciami szkolnymi i artystycznymi;

- w razie potrzeby współpracuje z rodzicami, specjalistami oraz instytucjami udzielającymi pomocy dzieciom i młodzieży.

3.2. Stres i trema koncertowa

Występy publiczne, przesłuchania, egzaminy i konkursy są charakterystycznym elementem edukacji muzycznej i mogą powodować u uczniów podwyższony poziom stresu i tremy.

Szkoła:

- pomaga uczniom rozpoznawać objawy stresu i tremy;
- uczy prostych sposobów radzenia sobie z napięciem przed występem;
- przygotowuje uczniów do występów publicznych poprzez stopniowe zdobywanie doświadczenia;
- kształtuje realistyczne oczekiwania wobec własnych możliwości;
- promuje koncentrację na procesie i własnym rozwoju, a nie wyłącznie na wyniku;
- uczy konstruktywnego reagowania na pomyłki podczas występu;
- wzmacnia poczucie bezpieczeństwa i akceptacji niezależnie od osiągniętego rezultatu;
- przeciwdziała nadmiernemu lękowi przed oceną i porównywaniu się z innymi uczniami.

3.3. Przeciwdziałanie przemocy i cyberprzemocy

Celem działań jest zapewnienie uczniom bezpiecznego środowiska wolnego od przemocy fizycznej, psychicznej, słownej i cyfrowej.

Szkoła:

- kształtuje postawy oparte na szacunku, empatii i odpowiedzialności;
- przeciwdziała przemocy, agresji, wyśmiewaniu, poniżaniu, izolowaniu i wykluczaniu;
- uczy rozpoznawania zachowań przemocowych oraz reagowania na nie;
- przypomina uczniom, gdzie i u kogo mogą szukać pomocy;
- rozwija umiejętność rozwiązywania konfliktów w sposób bezpieczny i konstruktywny;

- podejmuje działania w przypadku wystąpienia przemocy lub cyberprzemocy zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami;
- współpracuje z rodzicami w sytuacjach wymagających wspólnej interwencji i wsparcia ucznia.

3.4. Bezpieczeństwo w sieci

Celem jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego i świadomego korzystania z internetu oraz ochrony przed zagrożeniami występującymi w środowisku cyfrowym.

Szkoła:

- uczy zasad bezpiecznego korzystania z internetu;
- kształtuje umiejętność ochrony danych osobowych, haseł i prywatności;
- zwraca uwagę na zagrożenia wynikające z kontaktów z nieznajomymi w sieci;
- uczy rozpoznawania niebezpiecznych, manipulacyjnych i szkodliwych treści;
- rozwija umiejętność reagowania na cyberprzemoc, hejt i inne niewłaściwe zachowania w internecie;
- kształtuje odpowiedzialność za treści publikowane i udostępniane w sieci;
- promuje korzystanie z internetu w sposób zgodny z zasadami szacunku i kultury osobistej.

3.5. Higiena cyfrowa

Działania w tym obszarze koncentrują się na kształtowaniu zdrowych nawyków związanych z korzystaniem z urządzeń elektronicznych oraz równoważeniu aktywności online i offline.

Szkoła:

- uświadamia uczniom znaczenie ograniczania nadmiernego czasu spędzanego przed ekranem;
- promuje regularne przerwy podczas korzystania z urządzeń cyfrowych;
- zwraca uwagę na wpływ korzystania z urządzeń na sen, koncentrację i samopoczucie;
- zachęca do aktywności fizycznej, kontaktów bezpośrednich i rozwijania zainteresowań poza środowiskiem cyfrowym;

- wspiera uczniów w świadomym i celowym korzystaniu z technologii;
- zwraca uwagę na potrzebę ograniczania korzystania z urządzeń przed snem;
- podejmuje działania edukacyjne dotyczące równowagi pomiędzy światem cyfrowym a rzeczywistym.

3.6. Zdrowy styl życia

Celem jest kształtowanie nawyków sprzyjających zdrowiu fizycznemu i psychicznemu oraz rozwijanie odpowiedzialności ucznia za własne zdrowie.

Szkoła:

- promuje zdrowe odżywianie i odpowiednie nawodnienie organizmu;
- podkreśla znaczenie regularnego snu i odpoczynku;
- zachęca do aktywności fizycznej i spędzania czasu na świeżym powietrzu;
- kształtuje świadomość wpływu codziennych nawyków na zdrowie i samopoczucie;
- promuje zachowania sprzyjające utrzymaniu dobrej kondycji fizycznej i psychicznej;
- rozwija umiejętność rozpoznawania potrzeb własnego organizmu;
- kształtuje odpowiedzialność za własne zdrowie i bezpieczeństwo.

3.7. Przeciwdziałanie uzależnieniom

Działania profilaktyczne mają na celu ograniczanie ryzyka wystąpienia zachowań związanych z uzależnieniami oraz wzmacnianie czynników chroniących.

Szkoła:

- przekazuje uczniom wiedzę o konsekwencjach zdrowotnych i społecznych używania substancji psychoaktywnych;
- podejmuje działania dotyczące przeciwdziałania używaniu alkoholu, nikotyny, e-papierosów, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych;
- zwraca uwagę na ryzyko uzależnień behawioralnych, w tym nadmiernego korzystania z internetu, gier i mediów społecznościowych;
- rozwija umiejętność podejmowania odpowiedzialnych decyzji i odmawiania w sytuacjach presji rówieśniczej;

- wzmacnia zainteresowania, relacje społeczne i aktywności stanowiące czynniki chroniące;
- kształtuje umiejętność szukania pomocy w sytuacjach zagrożenia;
- współpracuje z rodzicami oraz specjalistami w zakresie działań profilaktycznych i interwencyjnych.

3.8. Przeciążenie nauką i ćwiczeniem na instrumencie

Specyfika szkoły muzycznej wiąże się z koniecznością łączenia nauki w szkole ogólnokształcącej, zajęć w szkole muzycznej oraz regularnego ćwiczenia na instrumencie. Niewłaściwe proporcje pomiędzy obowiązkami, odpoczynkiem i czasem wolnym mogą prowadzić do przemęczenia i obniżenia motywacji.

Szkoła:

- pomaga uczniom planować czas przeznaczony na naukę, ćwiczenie, odpoczynek i aktywność fizyczną;
- zwraca uwagę na dostosowanie wymagań i obciążenia do wieku oraz indywidualnych możliwości ucznia;
- promuje jakość i świadome ćwiczenie zamiast wyłącznie wydłużania czasu pracy;
- uczy rozpoznawania objawów zmęczenia i przeciążenia;
- zwraca uwagę na konieczność robienia przerw podczas dłuższego ćwiczenia;
- monitoruje spadek motywacji, nadmierne zmęczenie i trudności w funkcjonowaniu ucznia;
- wspiera uczniów w zachowaniu równowagi pomiędzy rozwojem muzycznym a odpoczynkiem, życiem rodzinnym i relacjami rówieśniczymi;
- współpracuje z rodzicami w sytuacjach wymagających modyfikacji organizacji pracy ucznia.

3.9. Ergonomia i profilaktyka urazów związanych z grą na instrumencie

Regularna gra na instrumencie wymaga prawidłowej postawy, odpowiedniej organizacji pracy oraz świadomości własnych możliwości fizycznych. Profilaktyka ma na celu ograniczanie ryzyka przeciążeń i urazów.

Szkoła:

- kształtuje prawidłowe nawyki związane z postawą podczas gry;
- zwraca uwagę na właściwe ustawienie instrumentu i organizację stanowiska pracy;
- uczy zasad ergonomicznego wykonywania ćwiczeń;
- promuje regularne przerwy podczas dłuższego ćwiczenia;
- zwraca uwagę na sygnały bólu, zmęczenia i przeciążenia;
- uczy reagowania na pojawiające się dolegliwości i informowania nauczyciela lub rodzica o problemie;
- dostosowuje sposób pracy do indywidualnych możliwości i potrzeb ucznia;
- kształtuje świadomość znaczenia odpoczynku i regeneracji;
- w razie wystąpienia niepokojących objawów zachęca do skorzystania z odpowiedniej konsultacji specjalistycznej.

Realizacja działań profilaktycznych odbywa się w ramach codziennej pracy dydaktycznej i wychowawczej, zajęć indywidualnych i grupowych, spotkań z uczniami i rodzicami, działań edukacyjnych, koncertów, audycji, warsztatów, zajęć dotyczących bezpieczeństwa i zdrowia oraz – w zależności od potrzeb – we współpracy ze specjalistami i właściwymi instytucjami.

Działania profilaktyczne powinny mieć charakter przede wszystkim **uniwersalny i wspierający**, a w przypadku rozpoznania indywidualnych potrzeb ucznia być uzupełniane o działania skierowane do konkretnego ucznia lub grupy uczniów, z uwzględnieniem obowiązujących w szkole zasad i procedur.

4. ZADANIA SZKOŁY, NAUCZYCIELI, RODZICÓW I UCZNIÓW:

Skuteczna realizacja Programu Wychowawczo-Profilaktycznego wymaga współpracy wszystkich członków społeczności szkolnej. Podejmowane działania powinny być spójne, dostosowane do wieku i potrzeb uczniów oraz uwzględniać specyfikę kształcenia muzycznego.

4.1. Zadania szkoły:

Szkoła:

- zapewnia uczniom bezpieczne i przyjazne warunki nauki, rozwoju i prezentowania osiągnięć artystycznych;
- tworzy środowisko sprzyjające rozwojowi emocjonalnemu, społecznemu, fizycznemu i artystycznemu uczniów;
- realizuje działania wychowawcze i profilaktyczne wynikające z rozpoznanych potrzeb uczniów;
- przeciwdziała przemocy, agresji, dyskryminacji, wykluczeniu i cyberprzemocy;
- wspiera uczniów w radzeniu sobie ze stresem, treścią, niepowodzeniami i trudnościami;
- promuje zdrowy styl życia, higienę cyfrową oraz bezpieczne korzystanie z technologii;
- podejmuje działania zapobiegające przeciążeniu psychicznemu i fizycznemu uczniów;
- zapewnia, w miarę potrzeb, pomoc psychologiczno-pedagogiczną oraz współpracę ze specjalistami;
- współpracuje z rodzicami i instytucjami wspierającymi szkołę;
- monitoruje i ewaluuje skuteczność podejmowanych działań wychowawczych i profilaktycznych.

4.2. Zadania nauczycieli:

Nauczyciele:

- tworzą atmosferę szacunku, akceptacji i bezpieczeństwa;
- dostrzegają indywidualne potrzeby, możliwości i trudności uczniów;
- wspierają rozwój zainteresowań i uzdolnień muzycznych;
- kształtują systematyczność, samodzielność, odpowiedzialność i wytrwałość;
- wspierają uczniów w radzeniu sobie ze stresem, treścią i niepowodzeniami;
- dbają o właściwą organizację pracy i ćwiczenia na instrumencie, w tym o zasady ergonomii;
- reagują na przejawy przemocy, agresji, cyberprzemocy i inne zachowania zagrażające bezpieczeństwu;

- wzmacniają pozytywne zachowania i osiągnięcia uczniów;
- współpracują z rodzicami oraz specjalistami w sytuacjach wymagających dodatkowego wsparcia;
- stanowią przykład właściwych postaw, kultury osobistej i odpowiedzialności.

4.3. Zadania rodziców:

Rodzice:

- wspierają dziecko w rozwoju osobistym, emocjonalnym i artystycznym;
- zapewniają warunki sprzyjające nauce, ćwiczeniu na instrumencie i odpoczynkowi;
- pomagają dziecku w kształtowaniu systematyczności i odpowiedzialności, z uwzględnieniem jego wieku i możliwości;
- wspierają dziecko w sytuacjach stresu, tremy, niepowodzeń i trudności;
- dbają o właściwe proporcje pomiędzy nauką, ćwiczeniem, odpoczynkiem, aktywnością fizyczną i życiem rodzinnym;
- interesują się funkcjonowaniem dziecka w szkole i pozostają w kontakcie z nauczycielami;
- współpracują ze szkołą w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i edukacyjnych;
- kształtują zasady bezpiecznego korzystania z internetu i urządzeń cyfrowych;
- reagują na niepokojące zmiany w zachowaniu, samopoczuciu lub funkcjonowaniu dziecka.

4.4. Zadania uczniów:

Uczniowie:

- przestrzegają zasad obowiązujących w szkole i dbają o bezpieczeństwo własne oraz innych osób;
- odnoszą się do innych z szacunkiem, życzliwością i kulturą osobistą;
- rozwijają swoje zainteresowania, uzdolnienia i talenty muzyczne;
- systematycznie i odpowiedzialnie uczestniczą w zajęciach oraz podejmują pracę nad własnym rozwojem;
- dbają o właściwą organizację ćwiczenia, odpoczynek i własne zdrowie;
- uczą się radzenia sobie ze stresem, treścią, trudnościami i niepowodzeniami;

- reagują na przemoc, agresję i cyberprzemoc oraz informują dorosłych o sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu;
- odpowiedzialnie korzystają z internetu i urządzeń cyfrowych;
- szanują wspólne mienie, instrumenty, wyposażenie szkoły oraz dorobek innych osób;
- współpracują z rówieśnikami i nauczycielami oraz aktywnie uczestniczą w życiu społeczności szkolnej.

5. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU:

Realizacja Programu Wychowawczo-Profilaktycznego powinna przyczynić się do wszechstronnego rozwoju uczniów oraz wzmacniania ich bezpieczeństwa, dobrostanu i odpowiedzialnego funkcjonowania w społeczności szkolnej.

Przewiduje się, że uczeń:

- zna i przestrzega zasad obowiązujących w szkole oraz zasad bezpiecznego zachowania;
- potrafi nawiązywać i utrzymywać pozytywne relacje z rówieśnikami i nauczycielami;
- okazuje szacunek, empatię i kulturę osobistą wobec innych osób;
- zna swoje mocne strony, zainteresowania i możliwości oraz ma poczucie własnej wartości;
- potrafi rozpoznawać i wyrażać emocje oraz korzystać z konstruktywnych sposobów radzenia sobie z trudnościami;
- lepiej radzi sobie ze stresem, treścią, niepowodzeniami i sytuacjami związanymi z występami publicznymi;
- rozumie znaczenie systematycznej pracy, wytrwałości i odpowiedzialności za własny rozwój;
- potrafi organizować swój czas z uwzględnieniem nauki, ćwiczenia na instrumencie, odpoczynku i aktywności fizycznej;
- zna podstawowe zasady dbania o zdrowie psychiczne i fizyczne oraz ergonomię pracy z instrumentem;
- dostrzega zagrożenia związane z przemocą, cyberprzemocą i niebezpiecznymi zachowaniami w internecie;
- korzysta z technologii cyfrowych w sposób bezpieczny i odpowiedzialny;

- zna zagrożenia związane z uzależnieniami i potrafi podejmować decyzje sprzyjające zdrowiu;
- potrafi zwrócić się o pomoc do zaufanej osoby dorosłej w sytuacji trudnej lub zagrażającej jego bezpieczeństwu;
- aktywnie uczestniczy w życiu szkoły oraz rozwija swoje zainteresowania i uzdolnienia muzyczne;
- potrafi współpracować z innymi i ponosić odpowiedzialność za wspólnie realizowane zadania;
- dostrzega wartość muzyki, sztuki i kultury oraz uczestniczy w życiu artystycznym szkoły i środowiska lokalnego.

Efektem realizacji programu powinno być również wzmocnienie pozytywnego klimatu szkoły, rozwijanie poczucia bezpieczeństwa i przynależności do społeczności szkolnej, ograniczanie zachowań ryzykownych oraz tworzenie warunków sprzyjających harmonijnemu rozwojowi ucznia jako człowieka i młodego artysty.

6. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły Muzycznej I st. im. Oskara Kolberga w Lubaniu jest dokumentem określającym kierunki działań wychowawczych i profilaktycznych podejmowanych przez szkołę we współpracy z uczniami, rodzicami i wszystkimi pracownikami szkoły.
2. Program jest realizowany w sposób systematyczny, z uwzględnieniem wieku, indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów oraz specyfiki kształcenia muzycznego.
3. Działania określone w Programie są realizowane w ramach codziennej pracy szkoły, zajęć edukacyjnych, zajęć indywidualnych i grupowych, działalności artystycznej, koncertów, audycji, warsztatów, spotkań, działań informacyjnych i profilaktycznych oraz współpracy z rodzicami i podmiotami wspierającymi szkołę.
4. Program podlega monitorowaniu i okresowej ewaluacji. Ocena jego realizacji dokonywana jest na podstawie obserwacji uczniów, analizy sytuacji wychowawczych, rozmów z uczniami, rodzicami i nauczycielami, wyników diagnoz oraz innych dostępnych informacji dotyczących funkcjonowania społeczności szkolnej.
5. Wnioski wynikające z monitorowania i ewaluacji są wykorzystywane do planowania kolejnych działań oraz, w razie potrzeby, modyfikowania programu.

6. Program uwzględnia wyniki corocznej diagnozy potrzeb rozwojowych uczniów, czynników chroniących i czynników ryzyka oraz może być aktualizowany w zależności od zmieniających się potrzeb społeczności szkolnej i obowiązujących przepisów prawa.
7. Wszyscy członkowie społeczności szkolnej są zobowiązani do współpracy w realizacji założeń Programu, z uwzględnieniem zakresu swoich kompetencji i odpowiedzialności.
8. Program Wychowawczo-Profilaktyczny obowiązuje w okresie wskazanym w uchwale lub decyzji właściwego organu szkoły i stanowi podstawę do planowania działań wychowawczych i profilaktycznych w Szkole Muzycznej I stopnia.

7. ZAKOŃCZENIE:

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły Muzycznej I stopnia im. Oskara Kolberga w Lubaniu jest wyrazem wspólnej troski całej społeczności szkolnej o rozwój, bezpieczeństwo i dobrostan uczniów. Jego realizacja ma służyć tworzeniu szkoły, w której rozwój artystyczny pozostaje w harmonii z rozwojem emocjonalnym, społecznym, fizycznym i osobistym każdego ucznia.

Wychowanie poprzez muzykę i sztukę powinno prowadzić nie tylko do rozwijania umiejętności artystycznych, lecz także do kształtowania człowieka odpowiedzialnego, wrażliwego, samodzielnego, otwartego na innych i świadomie uczestniczącego w życiu społecznym i kulturalnym.

Skuteczność programu zależy od zaangażowania całej społeczności szkolnej – uczniów, nauczycieli, rodziców i pracowników szkoły – oraz od tworzenia atmosfery wzajemnego szacunku, bezpieczeństwa, zaufania i współpracy.

lic. Aldona Czerkas – nauczyciel mianowany gry na skrzypcach
dr Sebastian Sochanowski – nauczyciel dyplomowany gry na klawecie